

AURORA SOCIAL

Setmanari defensor dels interessos del Treball

Les comunicacions a la Redacció s'han de rebre lo més tard el dilluns.

No's tornan els originals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

CANUDA, 15, 1.er

Hores de Redacció: de 5 a 8 de la tarda

Apartat de correus núm. 26

Espanya. mitj any 1'50 pts., per corresponal 1'75—Estranger, mitj any 2 francs, per corresponal 2'75

Número solt 5 céntims.—Paquet de 25 números pera la venda 75 céntims

Pagos a la bestreta. Poden enviarse sellos de correu y tota classe de lletres de facil cobro.

Preus pels corresponals propagandistes

5 números 7 pessetes semestre

25 " 30 " "

50 " 50 " "

GARBELLS ELECTORALS

Ab el sufragi universal—el resultat sempre es igual.

Pro ab el sistema qu' aquí veus,—cada estament hi vota 'ls seus.

El sufragi universal orgànic e inorgànic

En el present article abordem un problema de candent actualitat: el sufragi popular. Ens proposem resoldre 'l' en el camp social, y per lo tant no ab el fi d' afavorir a aquest o a aquell partit polític, sino obehint a un criteri racional y objectiu que tenim format sobre aquest assumpte de tanta transcendència pera la futura organització del proletariat de nostra terra. Es un fet que l' atenció del públic ha sigut atreta en aquestos moments vers aquesta qüestió, y sian els que 's vullan els fins polítics que persegueixen els que la tornan a plantejar, nosaltres ens aprofitem de la oportunitat pera exposar independentment la nostra opinió.

La qüestió que 's discuteix es la següent: ¿ab quina forma de sufragi ha d' elegir el poble als seus representants en l' exercici del poder y en l' administració de la cosa pública?

La societat es orgànica

Pera desxifrar aquesta incògnita s' han de conèixer primerament alguns dats. En primer lloch cal recordar que desde la família fins al Estat no hi ha cap societat humana de constitució mecànica. Aquesta es solament la constitució dels sers inferiors de la naturalesa, es dir d' aquelles matèries que no tenen vida, y per lo tant moviment intrínsec y activitat pròpia, sino que estan subjectes a la inèrcia, y surten solament d' aquest estat per impuls que reben d' un agent exterior. Tals son els minerals, que estan formats per la simple juxtaposició d' àtoms homogenis. De minerals o de cossos reduïts a la inèrcia dels minerals, se componen les màquines, qual moviment obeeix a una combinació artificial, uniforme, necessaria, forso, es dir, mancada en absolut de llibertat.

La organització social

No hi ha cap societat humana que sia mecànica, perquè quan parlem de societats humanes, no volem dir cementiris, que no son reunions d' homes, sino de cadavres. Els homes que viuen en societat son organismes animats que tenen vida pròpia, personalitat pròpia, activitat pròpia, fi pròpia, y al viure en societat, lluny de renunciar a aquestos drets, ho fan pera conservarlos, defensarlos y perfeccionarlos.

La primera cèlula del organisme social es la família, societat necessaria, puig sens ella l' home no pot sisquer rebre la vida. Que aquesta primera societat natural es orgànica, ho demostra el fet de que 's seus components son heterogenis (pare, mare y fill), y l' un no absorbeix la vida ni la personalitat del altre, sino que 's relacionan harmònicament.

Y lo mateix hem de dir de les societats posteriors a la família.

Cada família forma una unitat ab interessos propis, pero té al mateix temps interessos comuns ab les famílies veïnes, qual organització forma l' municipi. Els municipis tenen igualment interessos especials y ensemms comuns ab els altres de la regió, de tota la nació, y aquestos interessos y drets especials son independents del Estat, que es la societat perfecta que reuneix en un determinat territori pera 'l bé comú y baix una autoritat suprema 'ls individus y societats inferiors.

El número de societats es ilimitat

Cal afegir que l' número de societats inferiors possibles en un municipi, en una regió o en un Estat, es ilimitat; perquè hi pot haver tantes societats quants sian els grups d' homes que 's reuneixin pera assolir un fi especial, comú a tots els membres de cada associació. Y aquestos fins son molt variats, perquè l' activitat del home es múltiple.

Les classes socials

Aquesta divisió d' activitat, d' aptituds, de professions, de posició, determina la formació d' organismes nous, de noves societats, fundades en la semblança d' ocupacions, en la igualtat de posició, en la comunitat d' interessos. Aquestes agrupacions son les classes socials. Totes aquestes societats inferiors tenen també fins propis y un fi comú, un bé comú, àdich en l' ordre purament civil. Aquesta comunitat de fi, de prosperitat, de drets, d' interessos, com hem dit més amunt, se realitza en l' Estat; y per això tots els membres de cada grup social tenen, no solament el dret, sino també el deber de concorre a aquesta gran obra d' organització de la unitat en la varietat, d' harmonitzar ab el bé comú el bé particular de cada individu y de cada grup social. Això es veritat, sia quina 's vulla la teoria que 's segueixi sobre l' origen y la concreció del poder, sia quina 's vulla la forma de govern en un Estat qualsevol.

Pulverització de la societat

Aquesta constitució orgànica de la societat fou pulveritzada en el segle XVIII. Els municipis perderen sa autonomia, que fins els barbres havian respectat. S' aboliren les corporacions intermedis entre l' individu y l' Estat. Aquest fet es innegable. L' ha constatat l' historia y la experiència dels pobles moderns. Y les escoles més avansades de la Economia social, tant les de la Dreta com les de la Esquerra, el califien igualment com una errada del enciclopèdisme, que en lloch d' atendre a les veritables necessitats del home real, s' entretingué en inventar un automata, un home abstracte, un número, independent de nom, pero esclau de fet de la tirania del Estat. Aquest monstre s' ho apropià tot: els drets, les forces y la vida dels grups socials. Y fins robà als ciutadans el dret de protestar, perquè si aquestos volian ferho, els tapava la boca ab una resposta que en forma més hipòcrita amagava un absolutisme no menys detestable que l' de Lluís XIV.

—¿De què 't queixas, ciutadà? L' Estat ets tu mateix. Allí about hi ha la suma, hi ha l' sumando. Jo soch la suma de totes les soberanies individuals. Lo que jo faig, ho fas tú.

Y l' pobre poble 's deixà enganyar ab aquest so-

fisma, ab aquesta falsa hipòtesis de que la societat es una suma homogènea, atòmica, mecànica. El poble de bon principi no 's feu càrrech de la diferència que hi ha entre una simple adició o juxtaposició de matèries inertes, y una organització de forces vives. Una organització es més que una suma: es un producte. La organització no dobla las unitats com l' adició, sino que multiplica ses energies: les decupla. L' obrer organitzat, l' obrer, membre d' una corporació, valia com a 10; l' obrer aïslat, l' obrer atòmic, val menys que un enter, perquè ha sigut reduït a la condició d' esclau, de bestia, de màquina, de mercaderia subjecta a la llei de la oferta y la demanda.

Si l' Estat li prenia la personalitat, la humana dignitat, ¿què li quedava al obrer? la llibertat, la igualtat y la fraternitat.

Les promeses y les realitats

¡La llibertat, la igualtat y la fraternitat! ¡Mentida! Això que li prometia y li oferia l' Estat no eran més que abstraccions, vagueses, fórmules buides, paraules sens sentit. Sobre aquest punt ja hem insistit prou en els articles anteriors. Ja hem demostrat a què ha restat reduïda aquella trilogia. Escoltem lo que diu a aquest propòsit l' ilustre sociòlech Joseph Gorla: «Els beneficis reals y evidents de la gran revolució no esdevingueren pas el patrimoni de tots, de tot aquell poble que havia respost ab tant entusiasme a la crida dels aristòcrates de la Enciclopèdia, y s' havia aliat com un sol home pera reivindicar els famosos drets del home y del ciutadà. Una sola classe, la burgesa, en mitj del tumulte d' una revolució que arreu degenerà en violència, sapigué alçar-se del no res e imposar a les classes inferiors, que 's deyan ses compaynes de llyutes y dolors, les propietats llyes inspirades en l' individualisme més avor.» Parla seguidament dels efectes que produí la desorganització corporativa de la classe obrera, causa principal de que la Revolució no pogués complir les promeses que havia fet al poble, puig la pedra de toth dels ideals polítics y socials es la realitat, y d' ella s' oblidaren els filòsofs de la Enciclopèdia. Diu que mentres els poderosos, els astuts y 'ls ambiciosos s' aprofitaren de l' abolició del sistema corporatiu, monopolisant el capital y 'ls instruments del treball, mercès també a la simultànea transformació dels procediments industrials obtinguts ab la força del vapor, «el treballador perdé la pròpia personalitat, deixà de ser considerat com a home, transformant-se en cosa y mercaderia que sota el nom de *força de treball* (concepció mecànica) era llessat al mercat y anava vagant arreu sens sede fixa en lloch... Y 's veié aleshores a Europa un fet singular, que baix alguns aspectes recordava les antigues emigracions dels pobles: denses aglomeracions de treballadors, transformades en multituds manuals, se desarrel·lavan del seu país baix l' irresistible coacció de la necessitat... per trasplantarse a les ciutats industrials, about el capital havia trovat un lloch més favorable al propi desenvolupament. Els camps deserts y l' agricultura abandonada, la desocupació obrera ab son inevitable següència de misèries y dolors; la dona arrancada de la llar domèstica, de les ocupacions a que l' ha destinada la naturalesa pera ser transformada en instrument de treball y de competència; els tendres noys, necessitats encare de cuidados, de repòs, oprimits per les espirals de la plutocràcia, llessats a les cofurnes de les fàbriques modernes, pera tornarhi tísichs a conseqüència de tantes fatigues; la petita industria agonejant, amenaçada per la concurrència del gran industrialisme, y devant de la minoria privilegiada, una multitud de paries, esclaus de les fàbriques, inmolats al fauste d' aquells poch.» (L'enquête anglaise de 1891).

Digas, amich obrer, si aquest quadro no es la realitat, la historia viscuda, la experiència amarga. Donchs are fixat bé ab lo que anem a dir: totes aquestes misèries han subsistit ab el que s' anomena «sufragi universal.» ¿Per què? Perquè l' anomenat «sufragi universal» es dir

El sufragi inorgànic es una mentida

En primer lloch no es universal. Els menors no tenen vot. Y entre 'ls majors que tenen vot, hi ha hagut sempre fins avuy en tots els països limitacions de lloch y de temps. Pera exercir el dret del sufragi s' ha d' haver viscut tants anys en una localitat determinada. Y en molts països s' ha exigit ademés una determinada contribució. Pero, àdich suposant el cas de que 's suprimissin aquestes limitacions, «el sufragi inorgànic» en els Estats d' alguna extensió, en els Estats que no 's confonguin ab els municipis, com en les antigues repúbliques de Grècia—fixat bé, amich obrer, en aquesta salvetat—en Estats com Fransa y Espanya, per exemple, «el sufragi inorgànic» no pot assegurar els drets y 'ls interessos de la classe obrera, no pot oferir garanties suficients a la representació, no solament dels drets, sino també dels interessos de la majoria popular.

El sufragi verdader es qualitatiu

En primer lloch, perquè l' sufragi que representa els drets y 'ls interessos lligitims d' una multitud no es el quantitatiu, sino l' qualitatiu. Els vots de 20 assessins superan quantitativament l' únic vot de la víctima indefensa, pero no l' superan qualitativament. El sufragi, donchs, avans que la rahó de la força, deuria representar la força de la rahó. Ho confessa en Ch. Benoist, acèrrim partidari del sufragi universal, pero no atòmic, sino orgànic. Aquest autor ha obert una enquesta grandiosa sobre l' ordenació del treball en la gran industria, que porta per títol: L' ORGANISATION DU TRAVAIL. Y en el tomo I, intitolat: *Le travail, le nombre et l'état*, publicat darrerament, demostra ab arguments de rahó y de fet que una de les causes principals de la qüestió obrera, del malestar que afligeix al proletariat, es perquè «la força del número, que 's principis revolucionaris han posat com fonament de la nova constitució social política, se presenta inquieta y desordenada;» es perquè falta «organitzar el treball» en l' ordre econòmic y «organitzar el sufragi universal» en l' ordre polític.

Unanimitat de la dreta y la esquerra

Hem citat aquest llibre, perquè es fresch, perquè es un registre de fets contemporanis, més que una teoria científica. Que si haguessim de citar textos anteriors d' autors radicals, representants de la Esquerra, contraris al sufragi inorgànic, ompliriam, totes les pàgines d' AURORA SOCIAL. Els tenim a punt, y si convé, estem disposats a citar textos de Proudhon, Taine, Ribot, Merimée, Burle, Bluntschli, Azcarate, Almirall y altres autors de la Esquerra. Y n' podem citar igualment de la Dreta: Montalembert, Ollivier, Desjardins, Turmann, Lemoine, Antoine, Rossignoli. De manera que aquesta no es cap diferencia característica entre la Esquerra y la Dreta, puig els representants més significats d' abdues tendències, tots convenen en reconèixer la necessitat de «organitzar, com ha dit Mr. Greef, la gran força inorganizada que s' anomena sufragi universal.»

La opinió triomfant

en els països about ha avensat més la reforma de la societat, es, donchs, avuy la que sosté la necessitat d' organitzar el sufragi universal. A Bèlgica s' ha presentat un projecte de Mr. Helleputte apoyat pe'ls grans economistes Prins y Laveleye, sobre l' sufragi corporatiu, about el cos electoral se divideix en tres categories: el capital, el treball, la ciencia. A Inglaterra, Alemanya y 'ls Estats Units comparteixen aquesta opinió Grey, Lummer, Maine, Lorimer, Von Moll, Oberdörfer, Roosevelt, Henderson, Lawson.

Tots proposan la organització dels electors en corporacions unides pe'l mateix fi de defensar els interessos comuns, ab objecte de que l' sufragi no sia, com tant sovint ha succehit, l' expressió de les passions polítiques d' una circumscripció electoral, sino la genuina representació y l' exacta fotografia de totes les forces socials. Puig, aixis com en la fisiologia individual la vida del home està dividida en funcions particulars, realitzades per òrgans particulars—y quan l' òrgan no funciona s' atrofia—aixis l' activitat social està dividida en corporacions que tenen drets e interessos propis y 's reuneixen pera formar, mitjant la mutua assistència, la vida comuna y completa d' un poble.

Y no 's negui la existència d' aquestes corporacions. Restaria quan menos la família y l' municipi y 'ls diversos estaments de la societat. Pero hi ha ademés en cada país, sens exceptuar el nostre, moltes associacions—8.000 en la sola provincia de Barcelona.—Y si en aquestes associacions no floreix la vida corporativa, valdria més que dediquessim a organitzar-la y desenrotllar-la l' atenció y l' temps que malgastaríem predicant el sufragi atòmic, el sufragi fracassat devant de la rahó y de la experiencia. Perquè les *Trades Unions* d' Inglaterra y 'ls Sindicats d' Alemanya han practicat y practican el sistema corporatiu, per això poden tractar ab l' Estat de potencia a potencia.

L' errada de Karl Marx

Tant cert es això que fins els partidaris del individualisme més radical, es anarquistes, han proclamat en el Congrés d' Amsterdam, celebrat darrerament, la necessitat d' una «organització». Y per haver volgut abarcar massa—qui molt abarca, poch estrena—la *Internacional* ha passat a la historia. «Treballadors de tots els països, uniu-vos»—deya Karl Marx,—pero la simple unió no es la organització. Ya aquesta errada obeeix el moviment que s' nota are mateix entre 'ls socialistes alemanys a favor del sufragi universal.

El crit que Marx havia de llessar era aquest: «Treballadors de cada professió, de cada localitat, de cada regió, de cada nació: «organizeu-vos!»

Tractantse de representacions no 's pot anar ab vagueses y abstraccions y fórmules sonores, pero buides. S' ha de ser objectivista, pràctic, ben precis. No hi ha res pitjor que les tiranies anònimes, perquè no 's pot concretar la responsabilitat. Quan la política falsificadora del sufragi universal deya al ciutadà:—L' Estat ets tú!—el ciutadà havia de contestarli:—Farsant! l' Estat es un idol verbal, una abstracció, pero 'ls que monopolisan el pa que a mi m' falta son persones ben concretes y ben reals; son els vidents de la política, que jo no he elegit perquè no 's coneixia, que no representan la meua sobirania, perquè 'ls ha elegit un sufragi inconscient, anònim, impersonal, que les més de les vegades es algom pitjor: l' imposició de la immoralitat, de la falsetat, de l' astúcia y l' ambició política.

Veritables interessos dels obrers

Ab el sufragi inorgànic, com diu Petroni (*La terra pell odierna economia capitalistica*) «les ordres representatives son representacions que res representan; y això no pas per vocació dels homes, sino per lògic procés de la realitat; perquè la pluralitat discorde e inorgànica dels interessos individuals... no es cosa representable.»

Els teus interessos, amich obrer, son dobles: materials y morals. Y entre aquestos darrers aquí es que pot negar que hi figura el dret de ciutadania? Aquestos interessos son adherents a la teva pròpia persona, a la teva professió; tenen arrels en el lloch y en el primer cercle de solidaritat, en la primera cèlula de la societat en que vius.

Sufragi veritable

La conseqüència es clara: No deus abandonar la representació y administració dels teus veritables interessos a persones que no coneixen ni t' coneixen, a persones que no poden satisfer tes necessitats, perquè no les comprenen ni les estudian.

Això es lo que ha passat y passarà sempre ab el sufragi universal inorgànic. Perquè pulveritza y dispersa la societat, y tan t quant més universal sia, major serà la dispersió. Mentre al revés, si al sufragi atòmic substituïssim l' orgànic, la extensió no li faria perdre la comprensió, perquè hi hauria més òrgans intermedis, y

cada professió, cada classe estaria en immediat contacte ab els representants dels seus interessos, reals, propis y durables, no dels interessos *facticis, ajens y transitoris*, que persegueix el prejudici y la passió d' un partit. Finalment la moralitat del sufragi l' assegura molt millor el corporatiu, perquè circumscriu la votació a cada lloch y nucli social, ensemms que concentra totes les forces vives, totes les forces *conscients* y més interessades en la llegitimitat de la representació ab els òrgans immediats del cos social.

Un exemple

Vaig a proposarte, amich obrer, un exemple pràctic de les ventajetes de la corporació. Ab la deagraciada dels vins els expendedors no hi haurán guanyat tant com sembla, puig el Fisch els exigeix una patent que àdich pot passar de 500 pessetes. Donchs, si haguessin format una corporació, y aquesta hagués nomenat un representant, tots els agremiats podrien passar-se ab una sola patent. Aquesta ventajeta de la organització l' han compresa y feta efectiva 'ls cullers de Sant Sadurn de Noya, que proveeixen de vi a moltes encontres de Catalunya. Baldament que aquest exemple trovés molts imitadors entre 'ls obrers industrials!

Epilech

Per les rahons aduhides, AURORA SOCIAL no pot menos de donar el crit d' alerta als obrers en aquestos moments de confusió. Nosaltres molt avans de parlar del projecte d' en Maura, hem defensat la necessitat de la organització professional de la democràcia catalana. Del projecte d' en Maura en prescindim per complet. Potser en ell, àdich esmenat, hi ha coses discutibles. Lo que nosaltres ens creyem en el deber d' apoyar es la tendència favorable al sufragi corporatiu, a la organització professional de la classe obrera.

Y aquesta tendència que fins fa poch no discutia ningú, la encoratjaré sempre com una esperança de salvació pera l' proletariat. No tornarem, donchs, enrera. No malgastarem el temps resseguint en aquest punt la marrada de la Septembrina o de la Revolució francesa. Son ja errors reconeguts per les escoles més avansades de la Dreta y de la Esquerra. Son experiències que'n han costat massa cares pera que no escarmentem. Tenim conviccions socials profundes, y serem conseqüents. Y si algú no 'ns vol seguir, pitjor per ell; que se 'n vaji. Ja tornará ab nosaltres, ja 's reunirà novament ab els grups més serens, més conscients, més imparcials de la democràcia catalana. Nosaltres no tenim compromisos absolutament ab cap dels partits polítics espanyols. Ni sisquera ab la Solidaritat Catalana. Som ben imparcials y tenim dret a exposar la nostra opinió sobre un lligi de tanta transcendència pera l' avenir. Aquest dret l' hem exercit, arriçant qualsevol falsa interpretació que l' fanatisme polític volgués donar a la conducta de AURORA SOCIAL.

CLARIS.

Pensament

La llibertat política no es més que la llibertat moral dels pobles, la llibertat del home-poble, puig els pobles son homes: un poble es un home colectiu, consistint sa forsa en ser com un sol home, y no tenir més que una ànima y una voluntat. Els individus que 'l formen deuen ser com els membres d' un mateix cos, els òrgans d' una mateixa vida, animats d' una mateixa energia que 's modifia en cada qual segons sa posició y ses ofcits, y encaminats tots per medis diversos a un sol fi, al interès ben entès y a la veritable gloria de la nació.—BAUTAIS.

PROBLEMA RESOLT

Don Juli Blancas Laforet

Jove inventor qu' ha presentat a Ciudad Real son autointerruptor, quals proves oficials han dat el més feliç resultat. El nou aparell té per objecte interceptar la corrent elèctrica en el moment en que un cable se despen y facilita l' arreglo d' aquest desde terra y sens usar guant aïslador, y el cable recobra el fiut tan prest com torna a ocupar la posició primitiva

GUERRA DEL MARROCH

El nou general qu'efe de les tropes franceses Lyantey passant revista

CORRESPONDENCIA DE PARIS

Era encara nin, molt nin, quan va morir en aquell poblet d'un recó dels Pirineus, d'enllà del Montseny la Filadora, una dona petita, petita, que ara m'sembla que devia ser lletjota, ab ells llabris dels parpres vermellsos que ribetejaven de carmesí els seus ulls petits y llagrimosos, ab la cara plena de arrugues y brutota; perque a dir veritat, la Filadora no n' gastava pas de tinta per pentinar-se, ni d'aigua per rentar-se la cara. Y allà estava buscant els soleys al hivern, fila que fila la llana, y voltejant-la hi estaven els bayletots mirant admirats lo ravena qu' anava la roda del torn y escoltant com brunzia la púa de la fusada més lluhenta qu' una llana, qu' era lo més lluhent qu' havian vist en aquella terra. De Filadora no n' hi havia més qu' una: morta ella, no n' hi ha quedava cap: ella fou l'última hereva de l'industria manual de filadora de llana. De llana blava, que li compravan les dones del poble per llurs mitges. Aquella si qu' era llana pura... de les ovelles de Saderra y d' Oris, netejada y arreglada per l' Andreu paraire, que fou el darrer dels paraires del poble.

En aquell poble també hi havia un corder, el vell Serra li deyam. El pobre no tenia cap baylet a casa seva, y la noya havia de donar voltes a la roda, en qual centre hi havian els quatre claus ahont hi enganxava ls brins. A vegades feya llàstima la Laveta, volta que volta, canviant de la dreta a la esquerra y de la esquerra a la dreta, mentres que l' seu pare, ab el mutxoch de cánem a la cintura s' allunyava de mica en mica... Ja no n' hi quedava cap més de corder. De filadores de cánem n' hi havia moltes: era la feyna de les dones que s' aplegaven a les portes de les cases a posar endressa a les males endresses del arcalde, que jclar!... que havia d' esser!... sabia d' escriure, pero no sabia llegir... figureu-vos... y era l' arcalde perpetuu.

Y mentres feyan petar la closca y ls baylets y les mossotes jugavan els uns a bales, altres a la baldufa y altres a passa-gim, y les nenes a la corda, a pedretes y a endevinalles, anavan arriant els pares del camp, de l' era, de llenya o del tros, y entre renechs, crits a la dona y clatellades a la quitxalla, xano-xano acudia cadascú a casa seva... De teixidors... n' hi havia dos de cánem, a Serrallonga y a Vinyes: quins telarassos més amples! y quins colps de pit hi donavan!... Pero als noys no ns donava cap gust allò de veure que la llençadora anavan ab aquella calma... Lo qu'era bonich era ls teixidors de cotó. N' hi havian d' inglesines que talmant semblavan telers mecànics: xecatetxech, xecatetxech, xecatetxech... dali que dali, la fusada s' acabava ab un moment. Sobretot hi havia un floret de joves teixidors que treyan cinch y sis trossos a la setmana. A fe que n' era de bonich allò de veure la botiga il·luminada per l' esclatxa de les portes del finestro, sentir l' espetech de calques y llensadores, y l' teixidor cantant com un canari al compàs de les passades:

A la torra xica
y a la torra gran
si n' hi ha una Pepa
que l' estiman tant,
de tant que l' estiman
may la casarán...

Aixó estava recordant aquesta tarde veient com enfonzavan en el Sena un dels tubos per ahont passarà dintre de poch el Metropolità, ab el vèrtig de velocitats impacients, creuantse uns trens ab altres com llansadores de teler infernal ab fusades de foc que deixan en el teler de l' Empresa l' fil d' or que depositan gota a gota en les séves arques els frissosos obrers parisencs.

Y romiant, romiant coses de trenta anys enrrera, arribo al bulevard dels Italians... y ja no hi ha la Filadora, ni l' aplech de xarrires del vehinat... que jay! tampoch hi son allà en aquell poblet d'aquell recó dels Pirineus, a l' altra banda del Montseny, ahont no hi han llunyissers, ni parairens, ni teixidors de ma, ni ja les nenes jugan a pedretes, ni ls baylets s' entretenen escoltant brunzir la púa del torn de la Filadora.

El cant del obrer de França:

Vagues de . . . 1905 830 de 1906 1.309
Vagüistes 438.466
Jornals perduts . . . 2,746.000 . . . 9,438.000

MATTHIEU.

Paris, 12 Janer 1908.

L' armonia del treball

La llei sublim del treball
tots debem sempre acatarla:

Ab la suhor del teu front
guanyaràs lo pa de casa,
la terra no t' darà fruyt
si no la colras ni hi plantes
les llevors qu' altres planters
haurán donat sens tardansa.

Eixa llei gran y sublim,
esculpida queda en l' ànima
dels mortals; per axó tothom
al naixer porta grabada

en lo front una inscripció
que diu: Per viure, treballa.
¡Oh manament gran y hermos!
¡quánt ennobleixes les ànimes!
Per lo treball serém forts;
coses podrém admirables;
els uns la ciencia colrant,
y ab brassos y mans los altres.
Per aixó, per lo treball,
se sab com se mou nostre astre;
los estels del firmament
y de la terra les aygues...
tot, tot es estudiat
per los qui la ciencia enlayran.

Y en cambi també es precis
que l' obrer de brusa blava
ajudi al sabí enginyer
que vol foradar montanyes;
si l' un sab be dirigir,
l' altre fa lo que li comandan;
y així, estreta germanor
los cors uneix d' uns y altres;
y es que Natura ja ho vol
qu' uns ab altres s' agermanen.
¡Desditzat qui sia ociós!
tot aquell qui no treballa,
envolt ben prompte s' veurá
entre l' fanch de passions baixes,
que s' castich molt merescut
per aquells que sempre vagan.

En nostre món, ¡quants n' hi ha hagut
qu' addós treballs conreavan!
Molts n' ha que, al ser petits,
un ofici feyné honravan;
y després per son saber
han florit en ciencia magna;
qu' addós treballs son ben bons
per qui ls practica ab constancia.

Y es més: armónichs ells son;
que l' obrer de brusa blava
necessita aprendre ab gust
les ciencias, que son companyes
de tots els intel·ligents,
y a tots alenton y salvan.

Y també el sabí escriptor,
y l' artista que retrata
ab lo pinzell a la ma
los encants de valls y planes,
han de sabé encar que poch
l' enginy dels obrers de màquines:
treball armónich es bell,
es bell y enforteix les ànimes.

¡Oh armonia del treball,
y que n' ets tú de preuhada!
jo t' veig bella y esplendent
com una Mabrona aymada,
que una mà dons a un obrer
y a un sabí dones l' altra.

Del cor del obrer surt foc,
foc d' amor de viva flama,
y del sabí en surt un raig
de foc d' amor pur, sens màcula.
Eixos dos raigs units son
per l' atracció d' un al altre;
de l' amor entre ls obrers
forma la sublim arcada.
Al un cantó hi han aquells
qui la terra han conreada;
al altre ls intel·ligents
qui la sua ciencia escampan;
y alló baix en un recó
hi veig jo una gent migrada
qui están arraulits y frets:
es la colla dels que vagan.

A n' aquesta colla hi son
lo mateix amos qu' escanyan
a l' obrer y ells no fan res,
com també ls obrers de mandra
que s' en van pe'ls cafetins
y s' jugan la setmanada.

D' eix modo t' contemplo jo,
armonia somniada;
¡oh armonia del treball!
¡y que n' ets de benhaurada!

JOSEPH SOLÀ Y ESCOFET.

La llei danesa del 9 d' Abril del 1907 sobre
caixes per la desocupació, reconeguda per l'Estat

Al començ de 1906 una comissió especial presentá el projecte de llei sobre caixes per la desocupació; el Reichstag danés el discutí a l'hivern del 1906-07, aprobantlo ab poques modificacions; el 9 d'Abril de 1907 rebé la sanció regia y l' promulgá l' primer de Maig, publicantse en el diari oficial de les lleys y dels decrets. La nova llei entrá a regir el primer d'Agost del any passat, y segons la constitució danesa, será novament presentada al Reichstag per la revisió en el 1912.

Segons el § 1, primer de la llei, les caixes pera la desocupació son societats de persones assalariades que, ab contracte apropiat, han convingut en donarse recíproca ajuda en cas de desocupació. Se tracta de societats fundades sobre l' principi de la mutualitat.

Sots determinades condicions eixes caixes poden obtenir el regoneixement de l' Estat. Avans de tot no deuen tenir altra mira que l' indicada en § 1, 1, dit més amunt. Denhen tenir uns estatuts ab disposicions sobre l' nom, el lloch, el fi y la extensió de la caixa, sobre l' admissió, sobre ls drets y ls devers dels socis y la llur responsabilitat, sobre ls

INFORMACIÓ DE «AURORA SOCIAL»

sobre 'l treball de la dona a Barcelona

La enérgica campanya que en defensa de la dona treballadora va a emprendre aquest setmanari exigeix pera ser portada ab a quell coneixement de causa, precursor de futures victories, lo disposar de datos, estadístiques y observacions que siguin los fonaments de nostra acció. Es necessari, donchs, que totes les obreres s' afanyin a contestar a les preguntes del present qüestionari y que totes aquelles persones a qual cor digui algom la idea de *Justicia social* procurin fer circular y omplir per les interessades la present fulla, comunicantnos ensemptotes les observacions y noticies que puguin referents a tan trascendental qüestió.

Les fulles un cop omplertes preguem se retornin a nostra redacció, Carrer de la Canuda, 15, 1.er

En quina industria treballen? (1).

Qué feu en ella? (2).

Quin es lo número aproximad d' obreres que treballen en lo mateix establiment?

Quin es lo número de persones que treballen en la mateixa sala, quadra o taller?

Quina alsada té aproximadament; quin llarch; quin ample?

Te condicions higiéniques lo lloch de treball? (3).

Hores de treball? (4).

Os paguen per jornal, setmanada, mesada o per pessetes? (5).

Si per peces, a quant la pesa, y cuántes ne podeu fer en un dia?

En els demés cassos a quant?

Cóm está disposat l' aprenentatge? (6).

Les obreres del vostre ram sofreixen alguna malaltia que pugui atribuirse a la indole de la ocupació?

Se compleixen les lleys del descans dominical, accidents del treball, y les referents a dones y nens? (7).

Pertanyeu a alguna societat, obrera, germandat, etc.?

En alguna casa fan els homes lo mateix treball que vos?

En cas afirmatiu cuántes hores treballen y quant guanyen.

(8) Agrahirém que si ens podeu donar algun detall més referent a n' aquestes qüestions ho poseu en aquest lloch.

(1) Roba blanca, teixits, filats, etc...

(2) Caisotets d' home, urdidora, cusir saques, etc.

(3) Ventilació, llum, falta d' humitat, etc.

(4) Indiquis l' hora del comensament y acabament de la feyna, y la duració dels descansos.

(5) En l' últim cas indiquis si poseu vos lo fil o algún altre material, si la màquina es vostra y si l' treball lo feu a casa vostra.

(6) Si dura molt temps lo ser aprenent, sou que os donen, classe de feyna que os fan fer, si os hi fan la vida, etc.

(7) Pago de metje y medecines en cas d' accident del treball, jornal mentres dura lo mal; indemnissació si hi ha impossibilitació absoluta o parcial a causa de dit accident; que les nenes no puguin treballar avans de 10 anys y que de 10 a 14 anys no puguin treballar més de 6 hores; que les dones tinguin tres setmanes de descans després del part y que als 8 mesos d' embrás se ls concedeixi descans si ho demanen; que les nenes menors de 14 anys no puguin treballar de nit; si fan festa lo diumenge, (si no ne fan tots los diumenges, dir l' hora d' entrada y sortida, classe de feyna que ls fan fer, etc.)

AVINYÓ, 9.—BARCELONA

Curació infalible de les trencadures mitjançant el
Braquer Medical Vives

Es aquest perfeccionat aparell l'última paraula de la ciència per a l'alivi absolut i curació racional de les trencadures, per antigues que siguin, essent ab preferència aconsellat a tots els trencats per les eminències mèdiques mes notables.

Demanis follet explicatiu que 's regala i envia gratis a totes parts.

Hores de 9 a 12 y de 3 a 7.- RAMBLA DEL CENTRE, NUM. 12, PRAL.